

JĘZYK POLSKI
WYMAGANIA EDUKACYJNE NIEZBĘDNE DO OTRZYMANIA ŚRÓDROCZNYCH I ROCZNYCH
OCEN KLASYFIKACYJNYCH W KLASIE 8

Między nami, klasa 8,

według nowej podstawy programowej obowiązującej od roku 2018/2019
z dostosowaniem dla ucznia/uczennicy z dysleksją i ryzykiem dysleksji, dysgrafii, dysortografii
(na podstawie opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej)

Nauczycielka pracująca z osobą posiadającą opinię o dysleksji, ryzyku dysleksji, dysgrafii czy dysortografii powinna:

- umożliwić pisanie dłuższych wypracowań na komputerze, jeżeli jest to zgodne z zaleceniami zawartymi w opinii;
- umożliwić odpowiedzi ustne, gdy pismo jest nieczytelne;
- nie oceniać zapisu ortograficznego i interpunkcyjnego (z wyłączeniem znajomości zasad);
- nie oceniać estetyki zapisu;
- wydłużać czas pisania sprawdzianów i kartkówek;
- odpytywać z czytania tekstów tylko wcześniej przygotowanych;
- odpytywać z zasad ortograficznych;
- dać uczennicy lub uczniowi czas na przygotowanie się do pisania dyktanda poprzez podanie trudniejszych wyrazów, a nawet wybranych zdań, które wystąpią w dyktandzie; można też dawać teksty z lukami lub pisanie z pamięci;
- w przypadku trudności w redagowaniu wypowiedzi pisemnych uczyć tworzenia schematów pracy, planowania kompozycji wypowiedzi (wstęp, rozwinięcie, zakończenie);
- pomagać w doborze argumentów, jak również odpowiednich wyrażen i zwrotów;
- podać uczennicom i uczniom jasne kryteria oceny prac pisemnych (wiedza, dobór argumentów, logika wywodu, treść, styl, kompozycja itd.);
- dawać więcej czasu na prace pisemne, sprawdzać, czy osoba skończyła notatkę z lekcji, w razie potrzeby skracać wielkość notatek;
- dawać więcej czasu na czytanie tekstów, poleceń, instrukcji, szczególnie podczas samodzielnej pracy lub sprawdzianów, w miarę potrzeby pomagać w ich odczytaniu;

- czytanie lektur szkolnych lub innych opracowań rozłożyć w czasie, pozwalać na korzystanie z książek „mówionych”;
- uwzględniać trudności w rozumieniu treści, szczególnie podczas samodzielnej pracy z tekstem, dawać więcej czasu, instruować lub zalecać przeczytanie tekstu wcześniej w domu;
- częściej sprawdzać zeszyty szkolne ucznia lub uczennicy, ustalić sposób poprawy błędów, czuwać nad wnikliwą ich poprawą, oceniać poprawność i sposób wykonania prac.

ocena	dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
Zakres	UCZENNICA/UCZEŃ:				
KSZTAŁCENIE LITERACKIE I KULTUROWE	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje, czy utwór literacki należy do <i>epiki, liryki</i> czy <i>dramatu</i>; • zna podstawowe pojęcia związane z utworami epickimi, lirycznymi i dramatycznymi; • wie o istnieniu gatunków literackich (w tym: <i>fraszek, sonetów, pieśni, hymnów, satyr, tragedii, powieści historycznych</i>), odróżnia gatunki od rodzajów literackich; • wie, że w utworach literackich znajdują się 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje najważniejsze cechy tekstów epickich, lirycznych i dramatycznych, odnajduje je w omawianych utworach; • próbuje posługiwać się terminologią związaną z utworami epickimi, lirycznymi i dramatycznymi; • stara się operować nazwami gatunków literackich, wskazuje utwory należące do tych gatunków; • szuka w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • określa cechy charakterystyczne dla trzech rodzajów literackich, wskazuje je w czytanych utworach; • posługuje się podstawową terminologią związaną z analizą utworów epickich, lirycznych i dramatycznych; • wymienia cechy gatunkowe omawianych utworów, nazywa gatunki literackie; • rozpoznaje w tekście literackim użyte środki językowe (w tym: 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia różnice między poszczególnymi rodzajami, rozpoznaje i omawia cechy utworów synkretycznych; • poprawnie posługuje się terminologią związaną z analizą i interpretacją utworów epickich, lirycznych i dramatycznych; • sprawnie posługuje się nazwami gatunków, omawia cechy gatunkowe czytanych utworów; • wskazuje funkcję użytych w tekście literackim środków językowych oraz określa wartości estetyczne omawianych tekstów 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie analizuje i interpretuje teksty literackie, porównuje utwory; • wykorzystuje wiedzę na temat rodzajów i gatunków literackich do pełniejszego odczytania utworów; • biegle posługuje się terminologią związaną z analizą i interpretacją utworów literackich; • objaśnia funkcje różnego rodzaju środków stylistycznych użytych w tekście, funkcjonalnie stosuje

	<p>różne środki stylistyczne;</p> <ul style="list-style-type: none"> • zauważa związek problematyki utworów literackich z życiem i uniwersalnymi wartościami; • wymienia elementy warstwy przedstawieniowej dzieła sztuki; • wyszukuje w tekście wskazane informacje, stara się porządkować zgromadzony materiał; • czyta ze zrozumieniem fragmenty tekstów publicystycznych i popularnonaukowych; • rozpoznaje cechy <i>reportażu</i>; • w tekstach współczesnej kultury popularnej dostrzega nawiązania do tradycyjnych motywów 	<p>literackim użytych środków językowych, stara się je nazwać;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje związek problematyki utworów literackich z życiem, nazywa wartości, do których odwołano się w utworze; • zapoznaje się z kontekstem utworu, stara się powiązać utwór z posiadaną wiedzą na temat historii i kultury; • komentuje warstwę przedstawieniową dzieła sztuki, zwraca uwagę na wartość estetyczną tekstów kultury; • wyszukuje w tekście informacje, cytuje fragmenty tekstu; • klasyfikuje poznawany tekst jako literacki, publicystyczny lub popularnonaukowy; • rozpoznaje gatunki dziennikarskie (w tym: <i>reportaż</i> i <i>felieton</i>); • znajduje w omawianych tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych motywów 	<p><i>neologizm, symbol, alegorię, ironię</i>), próbuje określić ich funkcje, zauważa wartości estetyczne poznawanych utworów;</p> <ul style="list-style-type: none"> • określa problematykę egzystencjalną tekstów, nazywa wartości uniwersalne, do których odwołano się w utworze; • odczytuje utwór, wykorzystując wybrane konteksty oraz elementy wiedzy o historii i kulturze; • rozpoznaje znaczenia dzieła sztuki, wskazuje elementy symboliczne, rozpoznaje wartość estetyczną tekstów kultury; • dostrzega i porządkuje istotne informacje w zależności od pełnionych przez nie funkcji, • wyszukuje i porządkuje cytaty; • wskazuje różnice między literaturą piękną a innymi rodzajami tekstów; • zna podstawowe cechy gatunków dziennikarskich (<i>reportaż, felieton</i>), 	<p>literackich;</p> <ul style="list-style-type: none"> • poddaje refleksji problematykę egzystencjalną w poznawanych tekstach, hierarchizuje wartości, do których odwołano się w utworze; • interpretuje utwór, wykorzystując potrzebne konteksty oraz elementy wiedzy o historii i kulturze; • interpretuje dzieło sztuki, określa wartości estetyczne tekstów kultury; • funkcjonalnie wprowadza cytaty do wypowiedzi, • świadomie wykorzystuje zgromadzone informacje; • określa funkcje literatury pięknej, literatury popularnonaukowej i publicystyki; • określa cechy gatunków dziennikarskich (<i>reportaż, felieton</i>); • analizuje zauważone w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych motywów, opisuje sposób nawiązania do nich 	<p>środki stylistyczne w swojej wypowiedzi;</p> <ul style="list-style-type: none"> • poddaje ocenie utwory ze względu na ich wartość estetyczną; • samodzielnie odczytuje problematykę egzystencjalną i aksjologiczną poznawanych tekstów; • poszerza interpretację utworu o potrzebne konteksty, sprawnie operuje pojęciami dotyczącymi innych dziedzin kultury; • porównuje teksty należące do różnych dziedzin kultury; • samodzielnie analizuje i interpretuje różne teksty kultury, poddaje ocenie ich wartość estetyczną; • twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje zgromadzone informacje we własnej pracy; • wyjaśnia różnice między literaturą piękną, popularnonaukową, publicystyką; • wskazuje w tekstach cechy <i>reportażu</i>,
--	---	--	--	---	--

			<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych motywów 		felietonu; <ul style="list-style-type: none"> • zauważa we współczesnej kulturze popularnej nawiązania do tradycyjnych motywów, opisuje sposób nawiązania
KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE (I PÓŁROCZE)	<ul style="list-style-type: none"> • komunikuje się z innymi w sposób werbalny i niewerbalny; • dostosowuje język, którego używa, do sytuacji; • rozpoznaje i tworzy wypowiedzenia wielokrotnie złożone; • odróżnia mowę niezależną od zależnej; • zauważa zróżnicowanie słownictwa języka polskiego, rozpoznaje słownictwo gwarowe, środowiskowe; • stara się wzbogacać swoje słownictwo, wyjaśnia znaczenie wyrazów; • rozpoznaje nazwy osobowe i miejscowe, używa ich; • podaje przykłady homonimów; • stara się dostosować 	<ul style="list-style-type: none"> • świadomie używa języka jako narzędzia komunikowania się; • stara się stosować normę wzorcową i użytkową; • tworzy poprawne wypowiedzenia wielokrotnie złożone; • przekształca poprawnie mowę niezależną w zależną; • rozpoznaje zróżnicowanie słownictwa języka polskiego, rozpoznaje zapożyczenia, archaizmy, słowa gwarowe; • wzbogaca swoje słownictwo; • ma świadomość treści i zakresu używanych wyrazów; • stara się używać poprawnych form nazw osobowych i miejscowych; 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie znaczenie języka w procesie komunikacji; • stosuje normę wzorcową i użytkową; • rozpoznaje i tworzy różne rodzaje wypowiedzeń wielokrotnie złożonych; • przekształca poprawnie mowę zależną w niezależną i odwrotnie, przestrzega zasad zapisu; • rozpoznaje słownictwo ogólnonarodowe i ograniczonym zasięgu, wskazuje zapożyczenia, archaizmy, neologizmy, kolokwializmy, słowa gwarowe; • zna sposoby wzbogacania słownictwa i korzysta z nich; • odróżnia treść i zakres wyrazu; • używa poprawnych form nazw osobowych i miejscowych; 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie, na czym polega twórczy i sprawczy charakter działań językowych; • formułuje wypowiedzi poprawne pod względem językowym; • rozróżnia i stosuje w wypowiedziach różne rodzaje wypowiedzeń wielokrotnie złożonych; • poprawnie stosuje w wypowiedziach mowę zależną i niezależną • wskazuje funkcję wykorzystania w wypowiedzi różnych rodzajów słownictwa; • potrafi korzystać ze słowników; • różnicuje słowa w zależności od ich treści i zakresu znaczeniowego; • nazywa rodzaje nazw osobowych i miejscowych, używa ich poprawnych form; • nazywa rodzaje stylów 	<ul style="list-style-type: none"> • świadomie i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę na temat języka w komunikowaniu się; • formułuje wypowiedzi poprawne, bogate językowo, precyzyjne, zachowujące obowiązujące normy; • świadomie i celowo stosuje w wypowiedziach różne rodzaje wypowiedzeń wielokrotnie złożonych; • wykorzystuje funkcjonalnie mowę zależną i niezależną dla osiągnięcia w wypowiedzi pożądanego efektu; • bogaci swoje słownictwo oraz poddaje refleksji rozwój i zróżnicowanie języka polskiego; • biegle używa różnych rodzajów nazw

	<p>styl do tworzonej wypowiedzi,</p> <ul style="list-style-type: none"> • przestrzega podstawowych zasad etykiety językowej, • zazwyczaj nie popełnia błędów zakłócających komunikację językową, stara się pisać poprawnie pod względem ortograficznym i interpunkcyjnym 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie homonimów; • zauważa różnicowanie stylistyczne wypowiedzi, dostosowuje styl do formy wypowiedzi, • przestrzega zasad etykiety językowej, • zazwyczaj pisze zgodnie z normami poprawności językowej, ortograficznej i interpunkcyjnej 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie używa homonimów; • rozpoznaje i nazywa różne style, różnicuje stylistycznie swoje wypowiedzi, • w swoich wypowiedziach świadomie stosuje zasady etykiety językowej, • pisze zgodnie z normami poprawności językowej, ortograficznej i interpunkcyjnej, stara się poprawiać własne błędy 	<p>użytkowych, poprawnie używa ich w wypowiedzi;</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumie i potrafi wyjaśnić zasady etykiety językowej, • pisze poprawnie, zauważa popełnione błędy językowe, ortograficzne i interpunkcyjne oraz dokonuje autokorekty 	<p>osobowych i miejscowych;</p> <ul style="list-style-type: none"> • biegle używa użytkowych stylów wypowiedzi; • doskonalili własny styl wypowiedzi, mając świadomość cech dobrego stylu; • swobodnie i kulturalnie wypowiada się w różnych sytuacjach; • zapisuje poprawnie swoje wypowiedzi, dokonuje autokorekty
<p>KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE (II PÓŁROCZE)</p>	<p>ma podstawową wiedzę z zakresu gramatyki języka polskiego:</p> <ul style="list-style-type: none"> – fonetyki (zna różnicę między głoską a literą; rozróżnia samogłoski i spółgłoski, głoski dźwięczne, bezdźwięczne, ustne, nosowe; wie, na czym polega zjawisko upodobnień pod względem dźwięczności i uproszczeń grup spółgłoskowych, utraty dźwięczności w wygłosie), dostrzega rozbieżności między mową a pismem 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje w tworzonych tekstach podstawową wiedzę językową w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> – fonetyki (zna różnicę między głoską a literą; rozróżnia samogłoski i spółgłoski, głoski dźwięczne, bezdźwięczne, ustne, nosowe; wie, na czym polega zjawisko upodobnień pod względem dźwięczności i uproszczeń grup spółgłoskowych, utraty dźwięczności w wygłosie), dostrzega 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje elementy językowe w tekstach kultury (np. w reklamach, plakacie, w piosence), wykorzystując wiedzę o języku w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> – fonetyki (zna różnicę między głoską a literą; rozróżnia samogłoski i spółgłoski, głoski dźwięczne, bezdźwięczne, ustne, nosowe; wie, na czym polega zjawisko upodobnień pod względem dźwięczności i uproszczeń grup spółgłoskowych, utraty dźwięczności 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystując wiedzę o języku, analizuje elementy językowe w tekstach kultury jako świadome kształtowanie warstwy stylistycznej tekstu • świadomie stosuje wiedzę językową w zakresie treści materiałowych przewidzianych programem nauczania w zakresie fonetyki, fleksji, składni, słownictwa 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystując wiedzę o języku, odczytuje sensory symboliczne i przenośne w tekstach kultury jako efekt świadomego kształtowania warstwy stylistycznej wypowiedzi • samodzielnie poszerza wiedzę językową i wykorzystuje ją we własnych wypowiedziach

<p>– słowotwórstwa i słownictwa (wie, czym są wyraz podstawowy i pochodny, podstawa słowotwórcza, formant, rdzeń, rodzina wyrazów; rozumie różnicę między wyrazem pokrewnym a bliskoznacznym, dostrzega zróżnicowanie formantów pod względem ich funkcji, rozumie różnicę między realnym a słowotwórczym znaczeniem wyrazów, odróżnia typy wyrazów złożonych), zna typy skrótów i skrótowców i stosuje zasady interpunkcji w ich zapisie, świadomie wzbogaca zasób własnego słownictwa o przysłowia, powiedzenia, frazeologizmy itp., odróżnia synonimy od homonimów - fleksji (stosuje wiedzę o częściach mowy w poprawnym zapisie partykuły „nie” z różnymi częściami mowy, rozpoznaje imiesłowy, zna zasady ich tworzenia</p>	<p>rozbieżności między mową a pismem – słowotwórstwa i słownictwa (wie, czym są wyraz podstawowy i pochodny, podstawa słowotwórcza, formant, rdzeń, rodzina wyrazów; rozumie różnicę między wyrazem pokrewnym a bliskoznacznym, dostrzega zróżnicowanie formantów pod względem ich funkcji, rozumie różnicę między realnym a słowotwórczym znaczeniem wyrazów, odróżnia typy wyrazów złożonych), zna typy skrótów i skrótowców i stosuje zasady interpunkcji w ich zapisie, świadomie wzbogaca zasób własnego słownictwa o przysłowia, powiedzenia, frazeologizmy itp., odróżnia synonimy od homonimów – fleksji (stosuje wiedzę o częściach mowy w poprawnym zapisie partykuły „nie” z różnymi częściami mowy, rozpoznaje</p>	<ul style="list-style-type: none"> • w wygłosie), dostrzega rozbieżności między mową a pismem • – słowotwórstwa i słownictwa (wie, czym są wyraz podstawowy i pochodny, podstawa słowotwórcza, formant, rdzeń, rodzina wyrazów; rozumie różnicę między wyrazem pokrewnym a bliskoznacznym, dostrzega zróżnicowanie formantów pod względem ich funkcji, rozumie różnicę między realnym a słowotwórczym znaczeniem wyrazów, odróżnia typy wyrazów złożonych), zna typy skrótów i skrótowców i stosuje zasady interpunkcji w ich zapisie, świadomie wzbogaca zasób własnego słownictwa o przysłowia, powiedzenia, frazeologizmy itp. ,odróżnia synonimy od homonimów - fleksji (stosuje wiedzę o częściach mowy w poprawnym zapisie partykuły „nie” z różnymi częściami mowy, rozpoznaje imiesłowy, zna zasady ich tworzenia i 		
--	--	---	--	--

	<p>i odmiany) – składni (wykorzystuje wiedzę o budowie wypowiedzenia pojedynczego i złożonego w przekształcaniu zdań pojedynczych na złożone i odwrotnie oraz wypowiedzeń z imiesłowowym równoważnikiem zdania na zdanie złożone i odwrotnie, dokonuje przekształceń z mowy zależnej na niezależną i odwrotnie</p>	<p>imiesłowy, zna zasady ich tworzenia i odmiany) – składni (wykorzystuje wiedzę o budowie wypowiedzenia pojedynczego i złożonego w przekształcaniu zdań pojedynczych na złożone i odwrotnie oraz wypowiedzeń z imiesłowowym równoważnikiem zdania na zdanie złożone i odwrotnie, dokonuje przekształceń z mowy zależnej na niezależną i odwrotnie</p>	<p>odmiany) – składni (wykorzystuje wiedzę o budowie wypowiedzenia pojedynczego i złożonego w przekształcaniu zdań pojedynczych na złożone i odwrotnie oraz wypowiedzeń z imiesłowowym równoważnikiem zdania na zdanie złożone i odwrotnie, dokonuje przekształceń z mowy zależnej na niezależną i odwrotnie</p>		
<p>TWORZENIE WYPOWIEDZI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • krótko wypowiada się ustnie na podany temat; • stara się używać prostych środków retorycznych; • z pomocą nauczycielki redaguje plan wypowiedzi; • według podanego wzoru pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: rozprawkę, podanie, życiorys, CV, list motywacyjny; • stosuje akapity; • potrafi sformułować prostą tezę; • wyraża własne zdanie 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się ustnie, zachowuje wewnętrzną logikę wypowiedzi, używa środków retorycznych; • gromadzi materiał rzeczowy potrzebny do tworzenia wypowiedzi, pisze plan wypowiedzi; • pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: rozprawkę, podanie, życiorys, CV, list motywacyjny, starając się zachować wyznaczniki gatunku; • stosuje akapity zaznaczające trójdzielność 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się ustnie, porządkując treść swojej wypowiedzi, wykorzystuje środki retoryczne; • gromadzi i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do stworzenia pracy, tworzy plan wypowiedzi; • pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: rozprawkę, podanie, życiorys, CV, list motywacyjny, stosując odpowiednią dla danej formy kompozycję; • stosuje akapity jako spójne całości myślowe; 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy rozbudowaną wypowiedź na podany temat, zachowuje logikę, spójność i kompozycję wypowiedzi; • świadomie wykorzystuje środki retoryczne w celu oddziaływania na odbiorcę; • samodzielnie selekcjonuje i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do stworzenia pracy, tworzy szczegółowy plan wypowiedzi; • samodzielnie pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: rozprawkę, podanie, 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się, realizując zamierzony cel; • funkcjonalnie i twórczo wykorzystuje w wypowiedziach ustnych i pisemnych środki retoryczne i stylistyczne; • samodzielnie planuje pracę, notuje, gromadzi potrzebny materiał, korzystając z różnych źródeł; • pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: rozprawkę, podanie, życiorys, CV, list motywacyjny, stosując

	<p>i stara się je uzasadnić;</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia rzeczowe argumenty w dyskusji na temat problemów znanych z codziennego życia; • stara się podać przykłady ilustrujące argumenty; • z pomocą nauczycielki podejmuje próby wnioskowania; • rozpoznaje w różnych tekstach niektóre środki perswazji i manipulacji; • zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi; • podejmuje próby przekształceń tekstu cudzego (skraca, streszcza); • formułuje pytania dotyczące warstwy przedstawieniowej utworu; • głośno czyta i recytuje teksty, zachowując podstawowe zasady wymowy 	<p>budowę pracy;</p> <ul style="list-style-type: none"> • formułuje tezę, wie, czym jest hipoteza; • wyraża i uzasadnia własne zdanie, używając prostej argumentacji; • przedstawia rzeczowe i emocjonalne argumenty w dyskusji na temat znanych mu z doświadczenia problemów; • podaje przykłady ilustrujące argumenty; • formułuje proste wnioski; • rozpoznaje w różnych tekstach podstawowe środki perswazji i manipulacji; • zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi; • podejmuje samodzielne próby przekształceń tekstu cudzego (skraca, streszcza, rozbudowuje) • formułuje pytania związane z dosłownymi znaczeniami utworu, • głośno, płynnie czyta i recytuje teksty, przestrzega zasad intonacji zdaniowej 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje tezę i hipotezę; • wyraża i uzasadnia własne zdanie, używając właściwych argumentów; • przedstawia argumenty w dyskusji dotyczącej tekstu literackiego; • podaje odpowiednie przykłady ilustrujące argumenty; • formułuje wnioski wynikające z argumentacji; • rozpoznaje w różnych tekstach użyte środki perswazji i manipulacji; • zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi; • dokonuje przekształceń tekstu cudzego (skraca, streszcza, rozbudowuje); • formułuje pytania związane z przerośnymi znaczeniami utworu; • głośno czyta i recytuje teksty, dobierając odpowiednie tempo i intonację 	<p>życiorys, CV, list motywacyjny, stosując odpowiednie zasady kompozycji i zachowując zasady spójności językowej;</p> <ul style="list-style-type: none"> • stosuje rytm akapitowy; • samodzielnie formułuje tezę i hipotezę; • swobodnie wyraża i uzasadnia własne zdanie, używając różnorodnych argumentów; • podaje celne i różnorodne przykłady ilustrujące argumenty; • podsumowuje rozważania; • rozpoznaje w różnych tekstach środki perswazji i manipulacji, wskazuje ich funkcję; • zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi; • samodzielnie dokonuje przekształceń tekstu cudzego (skraca, streszcza, rozbudowuje); • formułuje pytania problemowe dotyczące wszystkich składników utworu; • interpretuje głosowo utwór literacki, starając się zainteresować osobę słuchającą 	<p>funkcjonalnie różnorodne środki językowe;</p> <ul style="list-style-type: none"> • twórczo i funkcjonalnie stosuje rytm akapitowy; • formułuje tezę i hipotezę, dostosowuje je do przyjętej formy rozprawki; • wyraża własne zdanie i uzasadnia je w sposób trafny i wnikliwy; • podaje trafne przykłady i omawia je w sposób pogłębiony; • samodzielnie formułuje wnioski; • rozpoznaje w przekazach medialnych mechanizmy perswazji i manipulacji; • twórczo przekształca cudzy tekst w celu osiągnięcia określonego efektu artystycznego; • formułuje trafne, ciekawe pytania dotyczące warstwy znaczeń naddanych w utworze; • recytuje utwór, prezentując własną interpretację tekstu z wykorzystaniem różnorodnych środków
--	---	--	---	--	---

					głosowych
SAMOKSZTAŁCENIE	<ul style="list-style-type: none"> • korzysta, z poszanowaniem praw autorskich, z różnych źródeł informacji wskazanych przez nauczycielkę; • rozwija nawyk systematycznego uczenia się; • uczestniczy w pracy grupowej, współpracuje z innymi w realizacji projektów edukacyjnych; • uczestniczy w programowych wyjściach o charakterze kulturalnym 	<ul style="list-style-type: none"> • korzysta, z poszanowaniem własności intelektualnej, z różnych źródeł informacji; • uczy się systematycznie; • uczestniczy w projektach edukacyjnych; • podejmuje próby prezentowania przygotowanego materiału; • rozwija umiejętność krytycznego myślenia, wyraża swoje zdanie; • uczestniczy w wybranych wydarzeniach kulturalnych w swoim regionie 	<ul style="list-style-type: none"> • korzysta z samodzielnie wybranych źródeł informacji, szanując cudzą własność intelektualną; • rozwija swoje uzdolnienia i zainteresowania; • stara się myśleć krytycznie, wyraża opinie; • aktywnie realizuje projekty, prezentuje efekty pracy indywidualnej lub grupowej; • uczestniczy w życiu kulturalnym swojego regionu 	<ul style="list-style-type: none"> • pogłębia swoją wiedzę przedmiotową, korzystając rzetelnie, z poszanowaniem własności intelektualnej, z różnych źródeł informacji; • rozwija nawyk krytycznego myślenia i formułowania opinii; • bierze udział w konkursach, wykładach, pracach kół przedmiotowych itp.; • aktywnie uczestniczy w życiu kulturalnym swojego regionu 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie i aktywnie poszerza swoją wiedzę oraz pogłębia zainteresowania humanistyczne, korzystając z różnych form i źródeł; • ma własne zdanie i prezentuje je w dyskusji; • z zaangażowaniem włącza się w realizację projektów edukacyjnych; • bierze udział w konkursach, wykładach, pracach kół przedmiotowych itp. • występuje w roli lidera/liderki grupy; • aktywnie i świadomie uczestniczy w życiu kulturalnym regionu

LEKTURY OBOWIĄZKOWE I UZUPEŁNIAJĄCE	• czyta większość wymaganych lektur przynajmniej we fragmentach i zna ich treść	• czyta większość wymaganych lektur w całości i zna ich treść	• czyta wszystkie wymagane lektury w całości, zna ich treść i problematykę	• czyta wszystkie wymagane lektury w całości i interpretuje je w połączeniu z kontekstami	• czyta wszystkie wymagane lektury w całości i interpretuje je w połączeniu z kontekstami oraz chętnie czyta i zna wiele tekstów ponadprogramowych
<p>I PÓŁROCZE:</p> <p>Jan Kochanowski, wybór fraszek i pieśni</p> <p>Henryk Sienkiewicz, „Quo vadis”</p> <p>Juliusz Słowacki, „Balladyna”</p> <p>Antoine de Saint-Exupéry, „Mały Książę”</p> <p>II PÓŁROCZE:</p> <p>Adam Mickiewicz, „Pan Tadeusz” (całość)</p> <p>wybrany utwór z cyklu „Sonety krymskie” Adama Mickiewicza</p> <p>Sławomir Mrożek, „Artysta”</p> <p>Melchior Wańkowicz, „Ziele na kraterze” (fragmenty), „Tędy i owędy” (wybrany reportaż)</p>					

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje osoba, która nie spełnia wymienionych wymagań, nie dąży do zdobycia wiedzy i nie wykazuje aktywności umożliwiającej osiągnięcie nawet minimalnego postępu.